

Bilag 3.

Indenrigsministerens kommentarer til synspunkterne i henvendelsen fra de civile værnepligtiges landskontaktudvalg (bilag 2).

Som det fremgår af bemærkningerne til civilværnepligtslovforslaget (nr. 166), er hovedsigtet at søge tilvejebragt en harmonisering af reglerne om straf- og disciplinarmidler for samtlige grupper af værnepligtige. Den nævnte harmonisering refererer sig imidlertid alene til opbygningen af det sanktions-system — herunder prøvelse af ikendte sanktioner —, der nødvendigvis må gælde i et pligtforhold som værnepligten, idet man ikke her som i det civile liv ved trussel om afskedigelse kan sikre sig, at de opgaver, pligtforholdet indebærer, bliver udført. Som det fremgår af lovforslaget, er det imidlertid ikke tanken at indføre bestemmelser af et gerningsindhold, der svarer til de i militær straffelov omhandlede, idet disse netop er fastsat under hensyn til de opgaver, som det påhviler forsvarets værnepligtige at varetage. Gerningsindholdet i forslaget § 6, stk. 1, svarer da også til gerningsindholdet i gældende lovs § 8, idet der ikke ved den ændrede formulering er tilsigtet nogen ændring, endsigende udvidelse, af det strafbares område.

Til de enkelte af landskontaktudvalget for de civile værnepligtige fremsatte kommentarer skal jeg udtale følgende:

Ad § 6, stk. 1.

Man har fundet det ønskeligt at have en sådan særlig mild form for sanktionsmulighed, idet bødens størrelse naturligvis i overensstemmelse med almindelige principper vil blive fastsat under særlig hensyntagen til den dømtes betalingsevne, jfr. § 51, stk. 3, i borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 69 af 8. februar 1974. I øvrigt er der allerede i dag hjemmel til at idømme forsvarets og civilforsvarets værnepligtige bøde, jfr. herved militær straffelovs § 11, stk. 1, samt civilforsvarslovens § 42, stk. 1.

Ad § 6, stk. 2.

Sager mod civile værnepligtige skal som hidtil behandles som politisager. Når man

har ønsket at skabe hjemmel for benyttelse af de i retsplejelovens kap. 68, 69, 71 og 72 nævnte strafprocessuelle indgreb, skyldes det, at man hidtil ved den typiske værnepligtsforseelse, ulovlig udeblivelse, der jo netop ofte vil være kendetegnet ved, at den pågældende forsøger at holde sig skjult og dermed at unddrage sig et straffeansvar, har savnet muligheden for en omgående reaktion.

Det må imidlertid understreges, at de betingelser, der i statsadvokatsager er knyttet til indgrebenes iværksættelse, også gælder her. Således vil betingelsen for, at der i det af landskontaktudvalget nævnte eksempel vil kunne ske anholdelse, ifølge retsplejelovens § 771, stk. 1, være, at øjemedet vil forspildes ved fremskaffelse af rettens forudgående beslutning, ligesom fængsling, her som ellers, vil være betinget af, dels at højere straf end hæfte må antages at være forskyldt — hvilket ikke kan antages at være tilfældet i det nævnte eksempel — dels at der foreligger en eller flere af de i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 2, nævnte fængslingsgrunde.

I øvrigt bemærkes, at en tilsvarende bestemmelse allerede findes i den gældende civilforsvarslov, jfr. dennes § 42, stk. 3, og at militær retsplejelovs 9. og 10. kapitel indeholder regler, der i militære straffesager åbner en videre adgang til at foretage beslaglæggelse, ransagning, anholdelse og fængsling end den, der følger af den almindelige retsplejelovgivning.

Ad § 8, stk. 2, og § 8 c, stk. 2, sidste pkt.

Ved grundlovens § 63, stk. 2, er der åbnet adgang til ved lov at henlægge den *retskontrol* med forvaltningen, som i henhold til § 63, stk. 1, udøves af de almindelige domstole, til en eller flere forvaltningsdomstole.

De i forslaget § 8 c nævnte klageinstanser, disciplinarnævn og ankenævn, for hvilke ikendte disciplinarmidler kan indbringes,